

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Rekord jobvækst i august – men udfordringerne står i kø

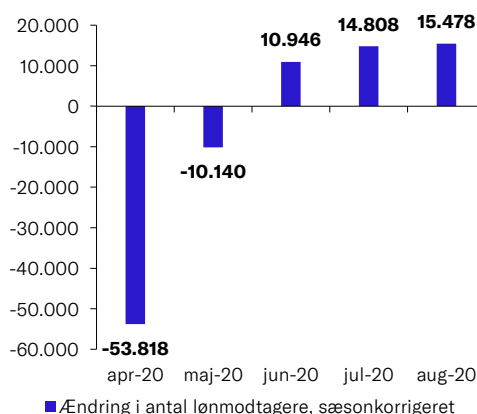
Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge fik vi tal, der viste, at der i august blev skabt intet mindre end 15.000 job. Det er den største jobvækst, der er blevet registreret i statistikens levetid siden 2008. Dermed er lønmodtagerbeskæftigelsen samlet støget med 41.000 personer siden bunden i maj. Trods den flotte fremgang er lønmodtagerbeskæftigelsen fortsat 38.000 personer under niveauet i februar, hvor coronakrisen endnu ikke havde ramt dansk økonomi. Det står dermed også klart, at genopretningen på arbejdsmarkedet er gået hurtigt indtil videre. Det skal i høj grad ses i sammenhæng med den gradvise genåbning af samfundet hen over foråret og sommeren. Det skal vi naturligvis glæde os over.

Tallene for august er før et flertal i Folketinget besluttede at indføre en række nye restriktioner i løbet af september. Konkret er forsamlingsforbuddet blevet reduceret til 50 personer, åbningstiderne i restaurationsbranchen er blevet fastsat til kl. 22.00, og der er indført krav om mundbind, når man forlader sin plads. Rækken af restriktioner påvirker tusindvis af job og har medført et fald i omsætningen i de berørte brancher. De nye restriktioner kommer til at være en klods om benet for genopretningen af det danske arbejdsmarked. I denne uge udkom vi med en [ny analyse](#), der viser, at godt 35.000 job er påvirket af restriktionerne, der er indført med henblik på at inddæmme virusspredningen.

Af andre positive nyheder er, at optimismen blandt de danske forbrugere steg i oktober. Dermed er de seneste to måneders fald i forbrugertilliden blevet vendt til fremgang. Det skyldes formentlig, at rigtig mange danskere har valgt at få udbetalt de indefrosne feriepenge i oktober. Det er således primært en stigning i danskernes købelyst, der har løftet forbrugertilliden i oktober.

Nøgletal	Side
Rekord jobvækst i august – men udfordringerne står i kø	2
Ledigheden strandet på højt niveau	3
Udbetaling af feriepenge luner forbrugertilliden	4
Optimistiske vismænd vil holde igen med finanspolitikken	5
IMF med dugfrisk prognose for verdensøkonomien og dansk økonomi	6
Ledigheden i USA faldet svagt – men udfordringerne hober sig op	7
Inflationen fik et nøk opad i september	8

Rekord jobvækst i august – men udfordringerne står i kø

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik onsdag viser, at lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 15.000 personer i august. Det er den største jobvækst, der er blevet registreret i statistikens levetid siden 2008. Dermed er lønmodtagerbeskæftigelsen samlet steget med 41.000 personer siden bunden i maj. Det betyder, at lønmodtagerbeskæftigelsen nu befinder sig 38.000 personer under niveauet i februar, hvor coronakrisen endnu ikke havde ramt dansk økonomi.

Det står dermed også klart, at genopretningen på arbejdsmarkedet er gået hurtigt indtil videre. Det skal i høj grad ses i sammenhæng med den gradvise genåbning af samfundet hen over foråret og sommeren. Det skal vi naturligvis glæde os over. Men det står desværre også klart, at der nu venter en mere svær periode, hvor det langt fra er en selvfølge, at beskæftigelsen fortsat vil stige.

Udfordringerne står i kø

Udfordringerne står nærmest i kø i øjeblikket. Smitten er stigende både herhjemme og i udlandet. Det er stærkt bekymrende, da en kraftigt stigende smitte, og eventuelt nye restriktioner, hurtigt vil kunne sende økonomien til tælling. Vi vurderer, at ca. 35.000 fuldtidsstillinger allerede nu er berørt af myndighedernes restriktioner.

Dertil er der en betydelig risiko for, at afslutningen af lønkompensationsordningen vil føre til en mere mærkbar stigning i ledigheden over de kommende måneder. Der var i alt knap 35.500 personer hjemsendt med lønkompensation da ordningen ophørte den 29. august. Eventuelle afskedigelse vil først blive registreret i ledighedsstatistikken med en forsinkelse på typisk 1-3 måneder som følge af de normale afskedigelsesvarsler.

Der venter en gyser på arbejdsmarkedet

Der bliver derfor også lidt af en gyser at følge udviklingen på arbejdsmarkedet hen over efteråret og vinteren. Arbejdsmarkedet befinder sig i forvejen på en knivsæg, hvor jobskabelsen kun akkurat formår at holde ledigheden i ave. Der skal altså ske meget lidt før læsset det tilter og ledigheden igen stiger.

Set med de positive briller, så vil udbetalingen af feriepenge bidrage til at holde jobmotoren i dansk økonomi i gang hen over vinteren. Som det ser ud nu, så vil der blive udbetalt mellem 45-50 mia. kr. til danskerne før skat. De foreløbige erfaringer viser dog, at udbetalingen af de indefrosne feriepenge primært har løftet forbruget i fx byggemarkederne og elektronikforretningerne. Der er derimod ikke tegn op på, at forbruget er blevet øget i de hårdest ramte brancher inden for oplevelseserhvervene, herunder særligt restauranter og hoteller. Det er en streg i regningen, da udbetalingen af feriepengene dermed endnu ikke understøtter jobskabelsen i de hårdest ramte brancher.

Vi forventer en tydelig opbremsning i beskæftigelsen

Det er derfor også min forventning, at vi kommer til at se en stigning i ledigheden hen over de kommende måneder og en meget svag udvikling i beskæftigelsen. Stiger smitten til et endnu højere niveau, så kan tilbageslaget på arbejdsmarkedet dertil hurtigt blive betydeligt. Det er bekymrende, da stigende ledighed normalt rammer privatforbruget hårdt. Privatforbruget er i øjeblikket den altoverskyggende vækstmotor i dansk økonomi, går den i stå så går dansk økonomi ganske enkelt også i stå.

Politikerne skal derfor også sove med støvlerne på og allerede nu stå parate med nye hjælpepakker i tilfælde af at et nyt stort tilbageslag rammer hen over vinteren.

Ledigheden strandet på højt niveau

Offentliggjorte tal fra Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering mandag viser, at antallet af tilmeldte ledige i sidste uge (uge 42) faldt med 614 personer. Det er et beskedent fald, der kommer efter en periode på tre uger med svagt stigende ledighed. Dermed står det klart, at ledigheden er strandet på et niveau omkring godt 155.000 personer. Det er en stigning på i alt 23.265 personer siden coronakrisen ramte i midten af marts.

Det er naturligvis en streg i regningen at sommeren ellers pæne ledighedsfald nu er gået fuldstændig i stå her i efteråret. En del af forklaringen kan dog være af mere teknisk karakter. Der er sket en tydelig stigning i antallet af personer, der er omfattet af den midlertidige arbejdsdelingsordning. Ordningen blev indført d. 11. september og gør det muligt for ansatte at gå midlertidigt ned i tid for at undgå afskedigelser i virksomheden. I perioden med nedsat arbejdstid modtager den ansatte supplerende dagpenge og optræder dermed som ledig. De seneste tal viser, at 4.420 personer er omfattet af ordningen.

Dertil stiger ledigheden normalt en smule hen over efteråret som følge af de normale sæsonudsving. Man skal dermed også passe på med at ærgre sig gul og blå over, at faldet i ledigheden nu ser ud til at være strandet på et højt niveau.

Efteråret kan byde på en ny stigning i ledigheden

Ser videre hen over efteråret og vinteren, så forventer vi dog desværre en mere reel stigning i ledigheden. De personer, der blev afskediget i forbindelse med lønkompensationsordningens ophør d. 29. august, vil så småt begynde at fylde mere i ledighedstallene. Det skyldes, at deres opsigelsesvarsel på typisk én måned nu er udløbet. Der var ifølge tal for erhvervsstyrelsen knap 33.000 personer på lønkompensationsordningen ved udgangen af august.

Udbetaling af feriepenge luner forbrugertilliden

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at forbrugertilliden steg fra -7,4 i september til -6,2 i oktober. Dermed er de seneste to måneders fald i forbrugertilliden blevet vendt til en beskeden fremgang i oktober. Det skyldes formentlig, at rigtig mange danskere har valgt at få udbetalt de indefrosne feriepenge i oktober. Det er således primært en stigning i danskernes købelyst, der har løftet forbrugertilliden i oktober.

Konkret har danskerne fået udbetalt feriepenge for over 25 mia. kr. i de første uger af oktober. Det er ingen tvivl om, at det har lunet i en svær tid, hvor stigende smitte både herhjemme og i udlandet ellers har givet anledning til øget nervøsitet.

Det er omvendt bekymrende, at der er sket et yderligere skred i de danske forbrugeres forventning til dansk økonomi om et år. Godt nok kan forbrugerne nu og her lune sig ved udbetalingen af feriepengene, men de ser desværre fortsat meget køligt på fremtidsudsigterne i dansk økonomi.

Nu og her skal vi dog glæde os over, at forbrugertilliden holder niveauet til trods for at smitten er tiltaget. Det giver et begrundet håb om, at flere forbrugere vil omsætte de udbetalte feriepenge i øget forbrug. Men jeg tvivler nu på, at vi står over for en decideret forbrugsfest her i efteråret, ikke mindst i de hårdest ramte brancher inden for oplevelseserhvervene.

Gyser i vente

Det bliver da også en sand gyser at følge udviklingen i forbrugertilliden hen over vinterhalvåret. Bliver danskerne for alvor skræmt hjem i stuerne af den stigende smitte, så vil det ramme privatforbruget hårdt og kunne udløse en nye ledighedsbølge på det danske arbejdsmarked. Privatforbruget er den vigtigste vækstmotor i dansk økonomi i øjeblikket og udgør omtrent 50% af BNP.

Smitten skal under kontrol

Med udsigt til at vi går ind i et vinterhalvår med et kontinuerligt højt smittetryk, så er det ekstremt vigtigt at politikerne løbende skruer op for hjælpe- og stimulipakkerne. Alternativt risikerer vi at et stort antal virksomheder går konkurs og at ledigheden igen begynder at stige mærkbart.

Optimistiske vismænd vil holde igen med finanspolitikken

Vismændene har tirsdag offentliggjort en opdateret prognose for dansk økonomi frem til og med 2021. I hovedscenariet forventer vismændene et fald i BNP på 3,6% i år, der vil blive vendt til en fremgang på 3,8% i 2021.

Det er set fra min stol en optimistisk prognose, der snildt kan skride i svinget. For at vismændene skal komme i mål med deres prognose, kræver det simpelthen, at dansk økonomi styrer uden om alle de store sten, som viruskrisen har lagt på vejen. Det må mildt sagt siges at være usikkert på et tidspunkt, hvor smitten er høj herhjemme og kraftigt stigende på tværs af det europæiske kontinent. Der er desværre allerede nu tegn på, at det stigende smittetryk har dæmpet aktiviteten i dele af dansk økonomi og i flere europæiske lande.

Vismændene vil holde igen med finanspolitikken

Vismændene anerkender naturligvis, at usikkerheden er betydelig i øjeblikket. Det skurrer derfor også i ørerne, at vismændene ligefrem anbefaler, at politikerne nu holder igen med finanspolitikken. Det er set fra min stol en alt for firkantet anbefaling, der ikke tager højde for, at coronakrisen har ramt dansk økonomi meget skævt. Oplevelseserhververne, der tæller restauranter, hoteller, forlystelsesparker, rejsebureauer mv., er fortsat meget hårdt ramt af viruskrisen og de mange restriktioner. Der er dertil ikke tegn på, at udbetalingen af feriepengene har fundet vej til de hårdest ramte brancher.

I modsatte ende finder vi byggesektoren og dele af detailhandlen, der er kommet forholdsvis skånsomt igennem coronakrisen og i øjeblikket oplever ekstra stor efterspørgsel som følge af udbetalingen af feriepengene. Dertil vil den planlagte fremgang i de offentlige investeringer hovedsageligt understøtte aktiviteten i byggesektoren. Det sker vel og mærke på et tidspunkt, hvor beskæftigelsen er stigende i byggeriet, og manglen på arbejdskraft har nået samme niveau, som før coronakrisen ramte.

Jeg mener bestemt ikke, at coronakrisen er en krise, som vi kan bygge os ud af. Der er tværtimod brug for en mere målrettet finanspolitik, der understøtter de dele af økonomien, der rent faktisk er ramt af krisen.

IMF med dugfrisk prognose for verdensøkonomien og dansk økonomi

IMF har tirsdag i sidste uge offentliggjort en prognose for verdensøkonomien og dansk økonomi i år og næste år. Prognosen indeholder både en god nyhed og en bekymring. Den gode nyhed er, at IMF forventer, at verdensøkonomien ikke kommer til at skrumpes lige så meget, som det tidligere var ventet. Samtidig frygter IMF, at genopretningen af verdensøkonomien kommer til at blive lang og være forbundet med stor usikkerhed.

Opjusteringer over en bred kam – dansk økonomi skrumper med 4,5 pct. i år

Over en bred kam opjusterer IMF forventningerne til BNP-væksten i år sammenlignet med den seneste prognose fra juni. Konkret er forventningerne for BNP-væksten opjusteret til -4,4 pct. – det er hele 0,8 pct.-point bedre end i juni. Det er særligt udsigterne for BNP-væksten i USA og Euro-områder, der er blevet opjusteret kraftigt. I 2021 forventer IMF, at verdensøkonomien vil hente en del af det tabte med en BNP-vækst på hele 5,2 pct.

Den nye prognose indeholder også vurderinger af væksten for dansk økonomi. IMF vurderer, at dansk økonomi i år vil skrumpes med 4,5 pct. Hvis det bliver en realitet, vil Danmark være et af de EU-lande, der kommer bedst igennem viruskrisen. Kun overgået af Litauen, Irland og Finland.

Det samme billede tegner sig, når vi ser på udviklingen i vareeksporten, hvor vi trods stor nedgang kan trøst os ved, at være mindre hårdt ramt end andre lande i EU. Det skyldes, at dansk vareeksport har et højt indhold af fødevarer og medicin, der er mindre følsomme overfor udsving i konjunkturerne. I en situation, som den vi har i øjeblikket, hvor verdensøkonomien er gået i den forkerte retning, er det en stor styrke for dansk økonomi, at Danmark i mindre grad end tidligere er følsom overfor nedgang i de globale konjunkturer.

I 2021 forventer IMF, at dansk økonomi vil genvinde en del af det tabte med en vækst på 3,5 pct.

Bekymring: Lang og usikker genopretning

IMF udtrykker samtidig en række bekymringer om verdensøkonomien. IMF forventer, at genopretningen bliver lang og forbundet med meget usikkerhed. IMF advarer samtidig at det kræver dygtighed fra politikerne for at undgå at økonomierne oplever nye tilbageslag.

Ledigheden i USA faldet svagt – men udfordringerne hober sig op

Offentliggjorte tal fra USA torsdag viser, at 787.000 amerikanere søgte om arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste uge (uge 42). Det er et fald på 55.000 personer sammenlignet med ugen før. Dertil er forrige uges antal arbejdsløshedsunderstøttelser blevet nedjusteret med 56.000 personer.

Dermed har vi nu set et fortsat svagt fald i antallet af arbejdsløshedsunderstøttelser over de seneste uger. Det er en lille positiv overraskelse, der viser, at den stigende smitte i en række stater endnu ikke for alvor har ramt arbejdsmarkedet i USA. Det kan dog sagtens vise sig at være en stakket frist. Smitten stiger i øjeblikket hastigt i en række stater og har allerede medført nye restriktioner. Dertil er en række store hjælpepakker blevet skudt til hjørne her op til præsidentvalget. Det drejer sig konkret om hjælpepakker til i alt 2.200 mia. dollars. Det er mildt sagt uheldigt, da den amerikanske økonomi helt åbenlyst har behov for yderligere stimuli nu og her.

Selv om ledigheden i USA fortsat falder, så er hastigheden langt fra imponerende. Dertil er ledighedsniveauet fortsat faretruende højt. Til sammenligning søgte 665.000 amerikanere om arbejdsløshedsunderstøttelse, da finanskrisen var på sit højeste i foråret 2009.

Opbremningen på arbejdsmarkedet vil ramme privatforbruget

Som det ser ud nu, så er der desværre en betydelig risiko for at den stigende smitte vil føre til en fornyet stigning i ledigheden over de kommende måneder. Det vil potentielt kunne give voldsomme rystelser igennem den amerikanske økonomi. Stiger ledigheden vil det så sikkert som amen i kirken ramme det vigtige amerikanske privatforbrug. Det kan få endog meget store konsekvenser for væksten i USA, da privatforbruget udgør hele 70% af BNP.

En ny nedgang i USA vil koste danske job

Det at den amerikanske økonomi fortsat vakler på benene vil desværre også kunne mærkes herhjemme. Danmark har alene over det seneste år eksporteret vare og tjeneste for i alt 167 mia. kr. til USA. Det betyder, at ca. 90.000 danske arbejdspladser er enten direkte eller indirekte knyttet til eksporten til USA. Bliver USA ramte af et nyt økonomisk tilbageslag som følge af den stigende smitte, så vil det desværre også kunne mærkes herhjemme i form af et fald i eksporten og flere tabte job.

Inflationen fik et nøk opad i september

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik mandag i sidste uge viste, at inflationen var 0,6 pct. i september. Det er et nøk op sammenlignet med august, hvor inflationen var på 0,5 pct.

Inflationen har været stigende siden april og maj, hvor inflationen bundede på 0 pct. som følge af virusudbruddet. Coronakrisen har lagt en stor dæmper på prisstigningerne herhjemme og i vores nabolande. Det skyldes, at virusudbruddet har mindsket verdensøkonomien i et historisk stort omfang. Særligt efterspørgslen efter energi er kraftigt blevet reduceret, og derfor ser vi i øjeblikket, at energipriserne er markant lavere end sidste år.

Det største bidrag til den lave inflation er prisfald på benzin og diesel. Dertil har hotelterne i et forsøg på at holde på kunderne sænket priserne, hvilket også er med til at holde inflationen i den lave ende. I den anden ende trækker de nye tobaksafgifter priserne på cigaretter oppe, og giver det største bidrag til højere priser herhjemme.

Når man ser på den underliggende inflation, er inflationen ikke helt så lav, som den samlede inflation giver udtryk for. Kerneinflationen, der er prisudviklingen ekskl. energi og ikke-forarbejdede fødevarer, var i september 1 pct. Med andre ord. Hvis man ikke har en bil, der skal fyldes op med brændstof, eller el- og varmeregningerne ikke fylder meget af økonomien, har man ikke nødvendigvis i et lige så stort omfang lagt mærke til de lave prisstigninger.

Her på den korte bane er der ikke umiddelbart udsigt til et stigende prispres. Men når vi kommer et stykke ind i 2021, kan vi dog forvente, at inflationen begynder at stige, fordi de lave energipriser ikke længere vil lægge en dæmper på prisstigningerne.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033